

ASEMAKAAVOITUS- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA

TEKNINEN LAUTAKUNTA

ELINVOIMALAUTAKUNTA

YMPÄRISTÖTOIMIALA

TALOUSARVIO 2023 JA TALOUSSUUNNITELMA 2024-2025

Nurmijärvi

Ympäristötoimiala

Tuloslaskelma	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Toimintatuotot	40 450 339	43 681 714	43 101 714	36 528 802	35 902 602	36 320 302
Myyntituotot	2 144 316	2 233 790	2 233 790	2 277 390	2 303 890	2 319 990
Maksutuotot	5 611 571	1 530 000	1 530 000	1 270 000	1 130 000	1 135 000
Tuet ja avustukset	223 607	246 000	246 000	242 500	242 500	242 500
Muut toimintatuotot	32 470 845	39 671 924	39 091 924	32 738 912	32 226 212	32 622 812
Toimintakulut	-33 295 493	-34 169 293	-34 434 293	-32 040 964	-33 706 784	-33 521 144
Henkilöstökulut	-7 025 432	-7 315 650	-7 350 650	-7 517 200	-7 663 200	-7 847 060
Palvelujen ostot	-14 774 168	-15 562 941	-15 792 941	-12 868 386	-13 585 356	-13 252 956
Aineet, tarv. ja tavarat	-5 679 536	-5 732 470	-5 732 470	-6 048 800	-6 073 850	-6 078 950
Avustukset	-350 442	-440 000	-440 000	-440 000	-440 000	-440 000
Muut toimintakulut	-5 465 915	-5 118 232	-5 118 232	-5 166 578	-5 944 378	-5 902 178
Toimintakate	7 154 846	9 512 421	8 667 421	4 487 838	2 195 818	2 799 158
Poistot ja arvonal.	-15 463 961	-19 000 000	-18 330 000			

HTV 1	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Yhteensä	146,9	158,7	155,9	160	161	161
Eläkkeelle jääviä, arvio	10	8	8	6	3	5

Toimialan strategia

Ympäristötoimiala toimii Nurmijärven kuntastrategian mukaisesti ja toteuttaa omalla toiminnallaan strategian keskeisiä teemoja. Vuonna 2022 toiminnan painopisteteemoja ovat viihtyisä ja turvallinen Nurmijärvi, sujuva arki, yritysten kunta

sekä terve talous ja linjakas päätöksenteko. Näistä on johdettu toimialalle seitsemän valtuuston nähden sitovaa toiminnallista tavoitetta.

Olellaiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TPE 2022)		
Tulot	<u>Muutos</u>	<u>Euroa</u>
	Myyntituotot	
	Maksutuotot	-260 000
	Muut toimintatuotot	-6 353 000
Menot	<u>Muutos</u>	<u>Euroa</u>
	Henkilöstökulut	167 000
	Palvelujen ostot	-2 925 000
	Aineet, tarv. ja tavarat	316 000
	Muut toimintakulut	48 000

Toiminnan kuvaus

Ympäristötoimialan tehtävänä on luoda kuntalaisille hyvää elinympäristöä, sekä yrityksille vetovoimaista ja kilpailukyistä toimintaympäristöä.

Toimiala vastaa siitä, että kunnan omistama rakennettu ympäristö on toimivaa, viihtyisää, monipuolista, turvallista ja siistiä. Kehitämme kunnan elinvoimaa maapolitiikan ja maankäytön suunnittelun keinoin. Yhdyskuntasuunnittelussa pyrimme tasapainoon kuntalaisten toiveiden, yritysten toimintaedellytysten, kulttuurihistoriallisten arvojen ja luonnon arvojen kanssa. Toimitilojen omistajana vastaamme siitä, että kunnan kiinteistöomaisuus on tarkoituksenmukaista, sen arvo säilyy, tilankäyttö on tehokasta ja tilat ovat turvallisia ja käyttötarkoituksensa soveltuvia.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kunnan talouden tasapainottaminen ja NUUKA-ohjelman toteuttaminen edellyttää toimialalla kustannustehokkuuden edelleen parantamista. Toimialan toiminnan kustannuksiin ja tuottoihin vaikuttavat merkittävästi talouden suhdanteet. Tämä näkyy etenkin omaisuuden luovutuksista saatavissa tuottoissa. Suunnitelmakaudella kiinnitetään erityistä huomiota tontintuotantoprosessin toimivuuteen ja resursointiin. Pitkän tähtäimen tavoitteenamme tulee olla 5 vuoden kaavavaranto, jotta alueiden suunnitelmallinen rakentaminen ja myynti on mahdollista. Palvelutuotannon kannalta tarpeettoman tilaomaisuuden realisointi on yksi keino kasvattaa tuottoja sekä vähentää pitkällä tähtäyksellä käyttökuluja. Kunnan kasvua tukevien elinvoimainvestointien sekä kiinteistö- ja infraomaisuuden korjausvelkaa vähentävien peruskorjausinvestointien oikea-aikainen toteuttaminen nykyisessä taloustilanteessa on haasteellista. Kuntatalouden kiristyminen aiheuttaa tiukkenevia kustannushaasteita myös kiinteistöpidolle sekä ja katu- ja yleisten alueiden kunnossapidolle. Uutena haasteena on vuoden 2022 aikana ilmennyt rakentamiskustannusten nousu. Kustannusten nousulla on vaikutusta niin talonrakentamisen,

kuin infrarakentamisen kohteisiin. Pienten korjaus- ja kunnossapitotöiden osalta samalla rahalla saadaan toteutettua vähemmän kuin aiempina vuosina esimerkiksi päällystystöitä.

Ympäristötoimiala kehittää toimintaansa ja tavoitteena on olla toiminnallisesti ja taloudellisesti kilpailukykyinen.

Toimiala on kehittänyt organisaatiotaan siten, että sen tulosalueiden yhteistoiminta kunnan kokonaisedun mukaisesti on saumatonta ja tehokasta. Toimialan vastuulla olevien tehtävien valmistelu, päätöksenteko ja toimeenpano tehdään kunnan kokonaisedun mukaisesti saumattomasti ja tehokkaasti. Toimielinrakenteen ja toimintaorganisaation yhteensopivuutta tulee arvioida sekä tehdä tarvittavat muutokset, jotta ne ovat yhteensopivat ja mahdollistavat tehokkaan ja kunnan kokonaisedun mukaisen toiminnan.

Kunnallistekniikan investointimäärärahoja priorisoidaan elinvoimaa tukeviin, liikenneturvallisuutta ja esteettömyyttä parantaviin sekä kevyen liikenteen käyttöä ja sujuvuutta lisääviin hankkeisiin.

Joukkoliikenteen osalta varaudutaan käyttäjämäärien elpymiseen koronavuosien jälkeen. Vuorotarjonnan tulee olla riittävän kattavaa, sekä lippujen hintojen tulee olla kilpailukykyisiä muihin liikennemuotoihin nähden, jotta käyttäjät saadaan takaisin bussien kyytiin. Tarve liikkumiseen on edelleen olemassa vaikkakin hyvät etätyökäytänteet ovat todennäköisesti jääneet pysyviksi ja vähentävät työmatkaliikennöintitarvetta jatkossa.

Kunnan kiinteistökantaa kehitetään palveluverkkosuunnitelman ja toimitilaohjelman mukaisesti. Palveluverkon ja toimitilaohjelman keskeisten periaatteen mukaisesti toimitiloja omistetaan ja ylläpidetään vain kunnan ydintoimintoja varten ja luovomme epätarkoituksenmukaisista tiloista sekä tiloista, jotka eivät palvele kunnan ydintoimintaa.

Toimitilojen osalta menopaineita tuo sisäilmaongelmien jatkuminen ja niistä aiheutuvat laajenevat väistötilatarpeet. Väistö-

tilat ovat usein vaikeasti ennakoitavissa oleva menoerä ja väistötötilatarvetta on tulevaisuudessa pystyttävä hallitsemaan paremmin. Toimitilojen sisäilmaa heikentäviä tekijöitä poistetaan tutkimustuloksia hyödyntäen sekä ottaen huomioon tulevien kohteiden peruskorjaushankkeet ja investoinnit. Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän tilojen osalta ei ole tietoa mitä on odotettavissa siirtymäkauden jälkeen. Riskinä on, että hyvinvointialue luopuu joistakin tiloista ja sote-toimintoja palvelevia toimitiloja jää tyhjilleen. Sosiaali- ja terveystoimen käytössä olevat tilat eivät ole muuntojoustavia.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelmaan sisältyy vuodelle 2024 tilakeskuksen sähköinsinöörin vakanssi. Kunnan toimitilojen sähkötekniikkaan liittyvät työt ovat lisääntyneet siinä määrin, ettei tehtävistä selviydytä enää yhdellä sähköinsinöörin vakanssilla.

Ympäristötoimialan tavoitteena on vähentää uuden henkilökunnan rekrytointitarvetta. Teknisen sektorin asiantuntija- ja ammattityöntekijöiden saatavuus jatkuu todennäköisesti vaikeana, ennen uuden rekrytoinnin aloittamista selvitetään aina mahdolliset tehtävien uudelleen järjestelyt.

Palveluverkkosuunnitelman ja palvelutuotanto-ohjelman toteutuminen talousarviossa

Palveluverkon laajuus sekä rakennusten sisäilmaongelmien esikaloituminen edellyttävät kunnan palveluverkon kehittämistä.

Kunnan kiinteistökantaa kehitetään palveluverkkosuunnitelman ja toimitilaohjelman mukaisesti. Toimitilaohjelman keskeisen periaatteen mukaisesti toimitiloja omistetaan ja ylläpidetään vain kunnan ydintoimintoja varten. Kunnan talouden tiukentuessa joudutaan priorisoimaan investointeja sekä palvelujen tuottamista ja palvelujen kohderyhmiä Toimitilojen suunnittelussa pitäisi siirtyä rullaavaan palveluverkkosuunnittelun käyttöönottoon.

Tekninen keskus

	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Toimintatuotot	2 244 768	2 241 240	2 241 240	2 318 400	2 341 400	2 354 200
Toimintakulut	-11 453 139	-12 070 110	-12 070 110	-12 629 500	-12 886 210	-13 113 070
Toimintakate	-9 208 371	-9 828 870	-9 828 870	-10 311 100	-10 544 810	-10 758 870
Toimintakate, €/asukas	-209	-221	-220	-228	-231	-232

HTV 1	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Yhteensä	61,1	66	64,9	66	66	66

Olennaiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin

Tulot	<u>Muutos</u>	<u>Euroa</u>
	Myyntituotot	
	Korjaamon tuotot	70 000
Menot	<u>Muutos</u>	<u>Euroa</u>
	Henkilöstökulut (palkankorotusvaraus)	60 000
	Palvelujen ostot	
	Katujen ja kevytväylien kunnossapito sekä katuvalaistus	160 000
	Viher- ja liikunta-alueiden kunnossapito	40 000
	Asiantuntijapalvelut	30 000
	Aineet, tarv. ja tavarat (energia)	30 000
Muut toimintakulut (sisäiset vuokrat)	200 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tekninen keskus vastaa kunnallistekniikan suunnittelusta ja toteutuksesta kunnallistekniikan rakentamishjelman mukaisesti. Keskus ylläpitää ja hallinnoi kunnan taajamien katu-, viher- ja liikuntapaikka-alueita ja muita kunnan yleisiä alueita sekä hoitaa keskukselle kuuluvat viranomais-, asiantuntija- ja tukipalvelut. Lisäksi keskus vastaa kunnan vastuulla olevasta joukkoliikenteen järjestämisestä, haja-asutusalueen vesihuollon tukitehtävistä, jätehuollon omistajaohjauksen tukitehtävistä sekä maankaatopaikkatoiminnasta. Lisäksi keskus edistää kunnan keskeisten yleisten alueiden siisteyttä (Siistiksi-projekti).

Toiminnan painopistealueet

Teknisen keskuksen kehittämisessä panostetaan mm. kunnallistekniikan ict-järjestelmien uudistamiseen (mm. rakennuttaminen, kunnossapito, hallinnointi, omaisuustieto, luvat, valvonta). Hankinnat, koulutus ja käyttöönotto tapahtuvat vaiheittain ja määrärahojen puitteissa. Toiminta ja organisointi pyritään toteuttamaan mahdollisimman tehokkaasti huomioiden henkilökunnan resurssit ja toimivat markkinat. Rekrytointien sujuminen ja uuden henkilökunnan onnistunut perehdyttäminen on tärkeässä roolissa tulosalueen palvelutoimintojen ylläpidossa ja kehittämisessä.

Lisäksi viestinnän kehittäminen on tärkeä ja jatkuva painopistealue alueiden suunnittelussa, rakentamisessa, ylläpidossa ja hallinnoinnissa. Kunnallistekniikan suunnittelussa kehittämisen painopistealueita ovat mm. toteuttaa liikenneturvallisuus-suunnitelman kohteita vaiheittain ja yhteistyössä Ely-keskuksen kanssa, yleisten alueiden esteettömyyskartoitusten toteuttaminen, kevyenliikenteen verkoston ja ulkoilureitistöjen sekä liikuntapaikkojen yleissuunnitelman päivittäminen sekä kokonaisvaltaisten puistoselvitysten laatiminen (mm. seniori-, perhe- ja leikki- ja taajamapuistot, lähiliikuntapaikat).

Muita merkittäviä muutoksia, lisäyksiä ja painopistealueita ovat kuntatasolla ja myös teknisen keskuksen toiminnassa suunnittelukauden aikana mm. toimialan hulevesiasioiden toimintamallin uudelleenjärjestäminen sekä ympäristöasioiden organisointi, kehittäminen ja läpivienti (ml. Hiilineutraali Uusimaa 2035). Koronatilanteen vaikutukset tulevat mahdollisesti edelleen näkyvään keskuksen palvelujen toteutumisessa sekä kustannus- ja tulokehityksessä seuraavan vuoden aikana (mm. joukkoliikenteen käyttö).

Tekninen keskus/yksiköt

	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Koordinointi						
Toimintatuotot	9 870	9 950	9 950	10 100	10 100	10 100
Toimintakulut	-333 175	-425 102	-425 102	-439 023	-462 863	-467 713
Toimintakate	-323 305	-415 152	-415 152	-428 923	-452 763	-457 613
Kunnallistekniikan rakentaminen *)						
Toimintatuotot	82 109	22 390	22 390	22 800	22 800	22 800
Toimintakulut	-576 427	-239 641	-239 641	-273 416	-277 106	-283 056
Toimintakate	-494 317	-217 251	-217 251	-250 616	-254 306	-260 256
Katujen ja teiden kunnossapito sekä konevarikko						
Toimintatuotot	765 625	715 000	715 000	810 000	827 000	833 000
Toimintakulut	-3 619 031	-3 727 087	-3 727 087	-3 953 427	-4 048 517	-4 163 677
Toimintakate	-2 853 406	-3 012 087	-3 012 087	-3 143 427	-3 221 517	-3 330 677
Jätehuolto						
Toimintatuotot	311 429	317 000	317 000	277 000	277 000	277 000
Toimintakulut	-424 882	-381 733	-381 733	-394 928	-396 928	-397 928
Toimintakate	-113 453	-64 733	-64 733	-117 928	-119 928	-120 928
Viher- ja liikunta-alueet						
Toimintatuotot	759 891	845 500	845 500	864 800	870 800	877 600
Toimintakulut	-3 027 253	-3 127 462	-3 127 462	-3 385 148	-3 465 808	-3 549 258
Toimintakate	-2 267 363	-2 281 962	-2 281 962	-2 520 348	-2 595 008	-2 671 658
Kunnallistekniikan suunnittelu						
Toimintatuotot	315 844	331 400	331 400	333 700	333 700	333 700
Toimintakulut	-3 472 372	-4 169 085	-4 169 085	-4 183 559	-4 234 989	-4 251 439
Toimintakate	-3 156 528	-3 837 685	-3 837 685	-3 849 859	-3 901 289	-3 917 739
Tekninen keskus yhteensä						
Toimintatuotot	2 244 768	2 241 240	2 241 240	2 318 400	2 341 400	2 354 200
Toimintakulut	-11 453 139	-12 070 110	-12 070 110	-12 629 500	-12 886 210	-13 113 070
Toimintakate	-9 208 371	-9 828 870	-9 828 870	-10 311 100	-10 544 810	-10 758 870

*) Keskusvarasto siirtynyt konsenipalveluihin 2022

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

	TP2021	TPE2022	TA2023
Tekninen keskus			
Kadut + kevyen liikenteen väylät, km	360	375	393
Katuvalaistus, kpl	10 802	11 000	11 200
Hoidetut puistot (AI-AIII), ha	59	59	61
Metsät ja taajamametsät, ha	918	918	918
Pellot, ha	160	147	147
Urheilu- ja pallokentät, kpl	30	30	30
Kuntoradat ja ulkoilureitit, km	130	130	130
Ladut, km	105	105	105
Joukkoliikenne, myydyt liput kpl	10 167	13 000	19 000

Tilakeskus

	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Toimintatuotot	23 995 378	24 180 094	24 174 700	25 920 002	26 395 702	26 780 502
Toimintakulut	-13 377 026	-13 576 023	-13 575 900	-14 012 195	-15 376 965	-14 881 455
Toimintakate	10 618 352	10 604 071	10 598 800	11 907 807	11 018 737	11 899 047
Toimintakate, €/asukas	241	238	238	263	241	257

HTV 1	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Yhteensä	39,3	39,1	39	40	41	41

Olennaiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TPE 2022)		
Tulot	Muutos	Euroa
	Muut toimintatuotot	1 725 000
	<i>Sisäiset vuokrat</i>	
Menot	Muutos	Euroa
	Henkilöstökulut	56 000
	Palvelujen ostot	298 000
	<i>Rakennusten kunnossapito, väistötilojen maanrakennustyöt</i>	
	Aineet, tarv. ja tavarat	285 000
	<i>Energiakustannukset</i>	
	Muut toimintakulut	-203 000
	<i>Vuokrat</i>	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tilakeskus vastaa kunnan kiinteistöjen omistajatehtävistä, toimiltilahallinnosta ja kiinteistöjohtamisesta. Tehtäviin kuuluvat kilpailuttamisen kehittäminen, investointien valmistelu, toimitilojen rakennuttaminen, vuokraus, ylläpito ja kehittäminen sekä tiloista luopumisen hallittu toteuttaminen.

Tilakeskus järjestää toimitilat kunnan toiminnolle. Palveluverkkosuunnitelma ja väestöennuste ohjaavat toimitilojen sijoittamista.

Tilakeskuksen hallinnassa oleva tilakanta on yhteensä noin 207 000 huoneneeliometriä.

Tilakeskuksen pääasiakkaita ovat sivistys- ja hyvinvointitoimiala sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialue (ent. Keusote). Kuntatalouden kiristyminen aiheuttaa tiukkenevia kustannusraameja myös kiinteistönpidolle. Uusia talonrakennusinvestointeja on harkittava entistä tarkemmin. Säästöjen saaminen kiinteistönpidossa edellyttää toimintojen yhdistämistä, synergiahyötyjen etsimistä ja tilankäytön tehostamista. Energia kallistuu tasaisesti ajoittaisista hintatason laskuista huolimatta.

Sisäilmaongelmat ovat vakava haitta ja riski kiinteistötaloudelle. Sisäilmaongelmien ehkäisyssä oikeiden rakennustapojen lisäksi avainasemassa on riittävät resurssit ylläpitotoimintaan käyttäjän omien toimien lisäksi. Väistötilat ovat usein vaikeasti ennakoitavissa oleva menoerä. Väistötilatarvetta pitää tulevaisuudessa pystyä hallitsemaan paremmin. Keskeinen tekijä sisäilmaongelmien hallinnassa on oikean kokoinen, tehokas palveluverkko, jota pystytään pitämään kunnossa käytettävissä olevilla taloudellisilla resursseilla.

Muutoksiin tilatarpeissa auttaa mm. riittävä tonttivaranto tiloille, toisin sanoen jokaisessa taajamassa pitää olla tyhjä tontti päiväkodille ja koululle, johon voidaan sijoittaa tilaelementtirakennus tukemaan tilatarpeiden muutoksia. Oikeaan käyttötarkoitukseen kaavoitettu vapaa tontti mahdollistaa laajan pelivaran vuokrasopimuksien säätelyssä, joka alentaa kiinteistönpidon kustannuksia.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan painopistealueina ovat energiatehokkuus, sisäilma-terveellisyys ja kiinteistöjen turvallisuus. Toimitilojen sisäilman

laatua heikentäviä tekijöitä poistetaan suunnitelmallisesti ja tutkimustuloksia hyödyntäen. Kiinteistöjen ylläpitotoiminnan vaikuttavuutta painopistealueiden kehittämisessä edistetään.

Päiväkotien ja koulujen piha-alueita kunnostetaan suunnitelmallisesti tilakeskuksen sekä sivistys- ja hyvinvointitoimialan priorisoinnin perusteella.

Käyttäjyhteistyötä tehostetaan ja kustannusvertailutietoa hyödynnetään. Toimitilat ovat salkutettu toimitilaohjelman käsittelyn yhteydessä. Tuloksena syntyi kehitettävien kiinteistöjen luettelo, jossa kohteita on niputettu eri jatkojalostustapojen mukaan. Luetteloa päivitetään tilanteen muuttuessa. Tilakeskuksen hallinnassa olevaa toimitilakantaa pyritään vähentämään tarpeettomien tilojen myymisellä ja heikkokuntoisten kohteiden purkamisella sekä hankintojen kilpailuttamisen kehittämisellä kunnan omaan tai toisen taseeseen.

Palveluverkon keskeinen periaate tulisi olla, että rakennuksia on vain kunnan ydintoimintoja varten; hallinto, varhaiskasvatus- ja opetustoiminta sekä terveydenhuolto ja sosiaalitoimi, mikäli kiinteistöjen omistaminen on jatkossakin kunnan vastuulla.

Kunnan talous on erittäin vaikeassa tilanteessa. Tilat tulee rakentaa pelkästään toiminnallisuuskulmasta; toimiva käyttötarkoitukseensa, helppo huoltaa, helppo laajentaa tai pienentää sekä helppo korjata.

Uusissa rakennushankkeissa tulee suosia laajoja kokonaisuuksia, isoa oppilas- tai lapsimäärää. Eri toimintoja tulee yhdistää esim. kampusajattelulla, jossa voidaan ottaa mukaan esim. nuoriso-, kirjasto-, koulu- ja liikuntatilat. Tilat tulee rakentaa pelkästään toiminnallisuuskulmasta; toimiva käyttötarkoitukseensa, helppo huoltaa, helppo laajentaa tai pienentää sekä helppo korjata.

Nykyajan valitettava trendi on tuhotyöt ja vahingonteot. Palveluverkon rakennuksien tulee kestää vahingontekoja mahdollisimman hyvin. Rakennuksissa tulee olla ajanmukaiset valvontajärjestelmät.

Tilakeskuksen tuloslaskelma

Tuloslaskelma	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Toimintatuotot	23 995 378	24 760 094	24 180 094	25 920 002	26 395 702	26 780 502
Myyntituotot	36 643	30 690	30 690	45 190	44 590	44 590
Maksutuotot	23 958 735	24 729 404	24 149 404	25 874 812	26 351 112	26 735 912
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot						
Toimintakulut	-13 377 026	-13 311 023	-13 576 023	-14 012 195	-15 376 965	-14 881 455
Henkilöstökulut	-1 842 381	-1 927 580	-1 962 580	-2 018 900	-2 084 470	-2 147 360
Palvelujen ostot	-3 456 787	-3 343 455	-3 573 455	-3 871 277	-4 431 727	-3 958 727
Aineet, tarv. ja tavarat	-4 555 909	-4 541 270	-4 541 270	-4 826 750	-4 836 500	-4 835 500
Avustukset						
Muut toimintakulut	-3 521 950	-3 498 718	-3 498 718	-3 295 268	-4 024 268	-3 939 868
Toimintakate	10 618 352	11 449 071	10 604 071	11 907 807	11 018 737	11 899 047
Poistot ja arvonal.	-9 478 363	-9 426 440	-9 800 000			

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

	TP2021	TPE2022	TA2023
Tilakeskus			
Toiminnassa olevat tilat yhteensä, hum2	198 211	206 617	206 000
Koulut	84 624	84 624	
Päiväkodit	25 200	25 200	
Terveyskeskukset	19 808	19 808	
Ulos vuokratut	41 679	41 679	
Muut tilat	26 900	35 306	

Hallinto- ja talouspalvelut

	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Hallinto- ja talouspalvelut						
Toimintatuotot	987 048	840 880	840 900	939 400	949 500	954 600
Toimintakulut	-5 488 841	-5 626 488	-5 626 900	-2 183 563	-2 185 283	-2 225 033
Toimintakate	-4 501 793	-4 785 608	-4 786 000	-1 244 163	-1 235 783	-1 270 433
Toimintakate, €/asukas	-102	-108	-107	-27	-27	-27

	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
HTV 1						
Yhteensä	15,4	17,2	16,5	17	17	17

Olellaiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin		
Tulot	<u>Muutos</u> Maksutuotot (rakennusvalvonnan lupamaksut)	<u>Euroa</u> 99 000
Menot	<u>Muutos</u> Henkilöstömenot	<u>Euroa</u> 22 000
	Palvelujen ostot (pelastuslaitoksen maksuosuudet pelastustoimen siirryttyä hyvinvointialueelle)	-3 476 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Hallinto- ja talouspalveluiden tehtävänä on järjestää toimialan yhteisesti hoidettavat hallinnon, henkilöstöhallinnon, taloushallinnon ja asiakaspalvelun tehtävät sekä maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvat rakennusvalvonnan tehtävät.

Tulosalueen tehtäviä ovat: rakennusvalvontaviranomais-tehtävien lisäksi lautakuntien hallinnolliset valmistelu-, toimeenpano- ja sihteeritehtävät; sopimushallinta, asia-kirjahallinta ja arkistotehtävät; henkilöstöasioiden koordinointi; talousarvion laadinta, määrärahojen seuranta ja raportointi; ostolaskujen käsittely; myyntilaskutus, teknisen toimen asiakaspalvelu.

Tulosalueelle sisältyy myös Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen maksuosuudet.

Tulosalueelle aikaisemmin sisältyneet Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen maksuosuudet eivät kohdistu enää vuoden 2023 alusta kunnalle pelastustoimen siirryttyä hyvinvointialueelle.

Tulosalue pyrkii varmistamaan hallinnon toimivuuden ohjaimalla, kehittämällä ja koordinoimalla toimialan tulosalueiden hallintoa.

Toimialan vastuulla olevien tehtävien valmistelu, päätöksenteko ja toimeenpano tehdään kunnan kokonaisedun mukaisesti saumattomasti ja tehokkaasti.

Toiminnan painopistealueet

Toiminta pysyy pääsääntöisesti ennallaan. Sähköisten palvelujen lisäämiseen ja asiakaspalvelun kehittämiseen koko toimialalla pyritään panostamaan edelleen.

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

	TP2021	TPE2022	TA2023
Ympäristötoimialan hallinto- ja talouspalvelut			
Rakennusluvut, kpl	320	300	250
Tarkastukset, kpl	1 895	1 600	1 450

Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus

	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-803 575	-878 500	-878 500	-883 500	-900 500	-914 500
Toimintakate	-803 575	-878 500	-878 500	-883 500	-900 500	-914 500
Toimintakate, €/asukas	-18	-20	-20	-20	-20	-20

Olennaiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin

Menot	Muutos	Euroa
	Palvelujen ostot (maksuosuudet)	5 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Talousarvioon sisältyy Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle maksettavan osuuden lisäksi Kuel-maksuja ja Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n jäsenmaksua.

Kaikki Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelut ovat lakisääteisiä. Osa palveluista ympäristökeskus tai sen sopijakunnat eivät voi juurikaan vaikuttaa, kun taas osa palveluista on vaipaammin sopijakuntien valittavissa.

Vuodelle 2023 ympäristökeskuksen maksuosuuteen on varattu määrärahaa 862 000 euroa. Nurmijärven maksuosuus on lähes vuoden 2022 tasossa.

Sopijakuntien lopulliset maksuosuudet määräytyvät tilinpäätös-vaiheessa kuntakohtaisesti kohdennettujen palveluiden sekä maksuosuuksia kompensoivien maksutulojen perusteella.

Eläinlääkäripalvelujen tuottaminen on keskitetty Tuusulan yhteisvastaanottoon. Yhteisvastaanoton perustamisella tavoitellaan tasalaatuista lakisääteistä palvelua ja työntekijöiden mahdollisuutta turvalliseen ja työn kehittämistä tukevaan työyhteisöön,

Keski- Uudenmaan ympäristökeskuksen nykyisin hoitamat ympäristöterveydenhuollon palvelut (terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto) siirtyvät mahdollisesti vuoden 2026 alusta hyvinvointialueiden tuotettavaksi.

Maankäyttö ja kaavoitus

	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Toimintatuotot	386 822	399 500	399 500	341 000	346 000	351 000
Toimintakulut	-2 629 495	-3 011 672	-3 011 500	-3 065 706	-3 108 326	-3 151 586
Toimintakate	-2 242 673	-2 612 172	-2 612 000	-2 724 706	-2 762 326	-2 800 586
Toimintakate, €/asukas	-51	-59	-59	-60	-60	-61

	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
HTV 1						
Yhteensä	31,1	36,4	35,5	37	37	37

Olellaiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TPE 2022)		
Tulot	Muutos	Euroa
	Myyntituotot	45 000
Menot	Muutos	Euroa
	Henkilöstökulut	27 000
	Palvelujen ostot (ICT palvelut)	14 000
	Muut toimintakulut (vuokrat)	12 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tulosalueen perustehtävänä on kunnan elinvoiman kehittäminen maapolitiikan ja maankäytön suunnittelunkeinoin. Lisäksi tulosalueen tehtävänä on omalla toiminnallaan luoda toimivaa, turvallista ja viihtyisää asuinympäristöä. Tulosalue koostuu neljästä yksiköstä: maankäyttö, yleiskaavoitus, asemakaavoitus ja kiinteistö- ja mittausyksikkö. Kunnan paikkatieto- ja maastomittaus on järjestetty kiinteistö- ja mittausyksikössä.

Tehtävää toteutetaan ohjaamalla kunnan yhdyskuntarakenteen kehitystä ja huolehtimalla kunnan edunvalvonnasta seudun kuntien, maakunnan ja valtion välisessä yhteistyössä maankäytön suunnittelun ja maapolitiikan osalta. Toimivan, turvallisen ja viihtyisän asuin- ja elinympäristön muodostamiselle luodaan edellytyksiä yleis- ja asemakaavoituksella, joiden palvelut ovat asemaja yleiskaava, suunnittelutarveratkaisut, poikkeamispäätökset ja maisematyöluvat. Maapolitiikan osalta tehtävää toteutetaan aktiivisen maanhankinnan ja tontinluovutuksen kautta. Kiinteistö- ja mittausyksikkö toimii osana tonttutuotantoprosessia ja tuottaa kiinteistönmuodostus-, kuntarekisteri- ja paikkatietopalveluja.

Tulosalue toimii yhteistyössä kunnan eri toimijoiden ja tulosalueiden kanssa. Keskeisinä yhteistyökumppaneina ovat myös viranomaiset kuten maanmittauslaitos, Uudenmaan ELY-keskus ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskus sekä rakennuttajat ja rakennusyhtiöt. Lisäksi tulosalue toimii tiiviissä yhteistyössä KUUMA-kuntien ja pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Tulosalueen toiminnan volyyymiin vaikuttavat merkittävästi talouden suhdanteet ja talouden epävarmuus. Tämä näkyy etenkin tontin luovutuksissa ja sen myötä muussa tulosalueen toiminnassa. Toiminta jatkuu näillä näkymin ennallaan, kehityssuunta on hieman kasvava. Lakisääteiset tehtävät säilyvät

Toiminnan painopistealueet

Maanhankintaa jatketaan entistä aktiivisemmin Klaukkalan ja Kirkonkylän alueilla, jotta voidaan turvata asuin- ja yritystonttien tuottaminen. Omakotitontteja ja yhtiömuotoisia tontteja luovutetaan Vanhan Klaukan alueelta ja muualta Klaukkalasta. Rajamäen alueelta luovutetaan omakotitontteja.

Tulosalueen toiminta pyritään vakauttamaan henkilövaihdosten jälkeen etenkin asemakaavoituksessa. Toiminta pyritään toteuttamaan mahdollisimman tehokkaasti huomioiden henkilöstön resurssit. Rekrytointien ja uuden henkilöstön onnistunut perehdyttäminen on tärkeässä roolissa tulosalueen toimintojen ylläpidossa ja kehittämisessä.

Maankäyttö ja kaavoitus/yksiköt

	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Koordinointi						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-114 528	-140 400	-140 400	-138 160	-144 550	-147 020
Toimintakate	-114 528	-140 400	-140 400	-138 160	-144 550	-147 020
Asemakaavoitus						
Toimintatuotot	33 929	33 500	33 500	35 000	35 000	35 000
Toimintakulut	-492 996	-525 038	-525 038	-561 777	-566 327	-573 857
Toimintakate	-459 067	-491 538	-491 538	-526 777	-531 327	-538 857
Kiinteistö- ja mittaustoimi						
Toimintatuotot	297 130	340 000	340 000	270 000	275 000	280 000
Toimintakulut	-1 350 857	-1 489 965	-1 489 965	-1 499 953	-1 512 263	-1 531 943
Toimintakate	-1 053 727	-1 149 965	-1 149 965	-1 229 953	-1 237 263	-1 251 943
Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta yhteensä						
Toimintatuotot	331 058	373 500	373 500	305 000	310 000	315 000
Toimintakulut	-1 958 381	-2 155 403	-2 155 403	-2 199 890	-2 223 140	-2 252 820
Toimintakate	-1 627 323	-1 781 903	-1 781 903	-1 894 890	-1 913 140	-1 937 820
Maankäyttö						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-280 242	-356 968	-356 968	-369 392	-373 422	-380 252
Toimintakate	-280 242	-356 968	-356 968	-369 392	-373 422	-380 252
Yleiskaavoitus						
Toimintatuotot	55 764	26 000	26 000	36 000	36 000	36 000
Toimintakulut	-390 873	-499 301	-499 301	-496 424	-511 764	-518 514
Toimintakate	-335 108	-473 301	-473 301	-460 424	-475 764	-482 514
Elinvoimalautakunta yhteensä						
Toimintatuotot	55 764	26 000	26 000	36 000	36 000	36 000
Toimintakulut	-671 114	-856 269	-856 269	-865 816	-885 186	-898 766
Toimintakate	-615 350	-830 269	-830 269	-829 816	-849 186	-862 766
Tulosalue yhteensä						
Toimintatuotot	386 822	399 500	399 500	341 000	346 000	351 000
Toimintakulut	-2 629 495	-3 011 672	-3 011 672	-3 065 706	-3 108 326	-3 151 586
Toimintakate	-2 242 673	-2 612 172	-2 612 172	-2 724 706	-2 762 326	-2 800 586

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

	TP2021	TPE2022	TA2023
Maankäyttö ja kaavoitus			
Yleiskaavoitus, lupapäätökset kpl	51	50	50
Hyväksytyt yleiskaavat kpl	0	1	0
Asemakaavoitus, lupapäätökset kpl	38	40	40
Hyväksytyt asemakaavat k-m ²	112 514	422 167	25 000
Kantakartan mukainen ylläpidettävä alue, km ²	40	40	40
Rekisteröidyt kiinteistöt	100	150	150

Omaisuu den tuotot ja hallinta

	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	TA 2023	2024	2025
Toimintatuotot	12 836 322	15 440 000	15 440 000	7 010 000	5 870 000	5 880 000
Toimintakulut	-346 992	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Toimintakate	12 489 331	15 290 000	15 290 000	6 860 000	5 720 000	5 730 000
Toimintakate, €/asukas	283	344	343	151	125	124

Olennaiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TPE 2022)		
Tulot	<u>Muutos</u>	<u>Euroa</u>
	Maksutuotot (maankäyttökorvausten tuloutus)	-350 000
	Muut toimintatuotot (työpaikkatonttien myynti)	-8 080 000
Menot	<u>Muutos</u>	<u>Euroa</u>

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kunnan maapolitiikan hoitaminen ja vastuu kunnan maanhankinnasta ja tonttien luovuttamisesta sekä maapolitiittisen ohjelman ajantasaisuudesta. Maanhankintaa ja tonttien luovutusta tehdään maankäytön tavoiteohjelman mukaisesti sekä toteutuksen talousarviossa asetettuja tavoitteita.

Maanhankintaa ja tonttien luovutusta harjoitetaan entistä aktiivisemmin pyrkien ylläpitämään suunnitteluvuosilla omaisuuden tuottojen vuosittainen taso korkealla. Suunnitelmakaudella kiinnitetään erityistä huomiota tontintuotantoprosessin toimivuuteen ja resursointiin.

Tontin myynnin määrä on vahvasti sidoksissa talouden suhdanteisiin ja tonttien kysyntään. Tontteja pyritään luovuttamaan monipuolisesti eri taajamista kunnan tonttivarannon ja talouden raamien puitteissa.

Tonttien kysyntä on vilkkainta Klaukkalan alueen tonteista, joista myös saadaan parhaat myynti- ja vuokratuotot. Uusien omakotitonttien haku keskittyy Vanha Klaukan alueelle. Rajamäen ja Kirkonkylän uusia omakotitontteja luovutetaan aikaisintaan vuoden 2023 puolella, luovutus joka tapauksessa pääosin vuoden 2024 puolella.

Yhtiömuotoisia kerrostalo- ja rivitalotontteja luovutetaan 2–3 kpl ja yritystontteja 2–3 kpl vuodessa.

Toiminnan painopistealueet

Maanhankinnan painopistealueena on Kirkonkylän ja Klaukkalan maa-alueet. Erityisesti maata pyritään hankkimaan raaka-aineena kaavoitusta varten. Rajamäellä on kaavoitettua tonttivarantoa Metistön ja Uudenniityn alueella useammaksi vuodeksi, tontinmyynti edellyttää kuitenkin kunnallistekniikan rakentamista.

Yritystonttien luovutus on keskeinen elinkeinopoliittinen työkalu. Toiminnan tavoitteena on elinkeinon tukeminen ja kehittäminen, kunnan työpaikkamäärän kasvu ja työllistymisen tukeminen.

Kunta päättää omistamiensa luovutettavien tonttien sijainnit, määrät ja ajankohdat. Näin ollen se voi samalla ennakoida palvelutarpeen lisääntymisen. Kunnan omistuksessa olevien alueiden kunnallistekniikan investoinnit voidaan parhaiten toteuttaa oikea-aikaisesti suhteessa tontinmyyntiin. Alueet, joille on jo rakennettu kunnallistekniikkaa, pyritään myymään mahdollisimman nopeasti, jotta saadaan pääomaa seuraavien alueiden toteutukseen ja maanhankintaan sekä verotuloja.

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

	TP2021	TPE2022	TA2023
Omaisuu den tuotot ja hallinta			
Luovutetut omakotitalotontit, kpl	64	60	50-55
Luovutetut yhtiömuotoiset tonit, kpl	6	4	2-3
Luovutetut yritystontit tonit, kpl	4	8	2-3